

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM
MUNKAVÉDELMI IRÁNYÍTÁSI FŐOSZTÁLY

JELENTÉS

A munkavédelmi hatóság 2024. I. félévi ellenőrzési tapasztalatairól

Bevezetés

A munkavédelmi hatóság a 2024. évi ellenőrző tevékenységét a 2024. évi Ellenőrzési Irányelvek, az Országos Hatósági Ellenőrzési Terv és a saját munkatervében meghatározottak figyelembe vételével végezte.

A munkavédelmi hatóság elkötelezett abban, hogy a munkavállalók egészségét és biztonságát, valamint hosszabb távon a munkavégző képességét és életkilátásait veszélyeztető munkakörülmények javuljanak, a munkavédelmi ellenőrzések hatékonyabbá váljanak.

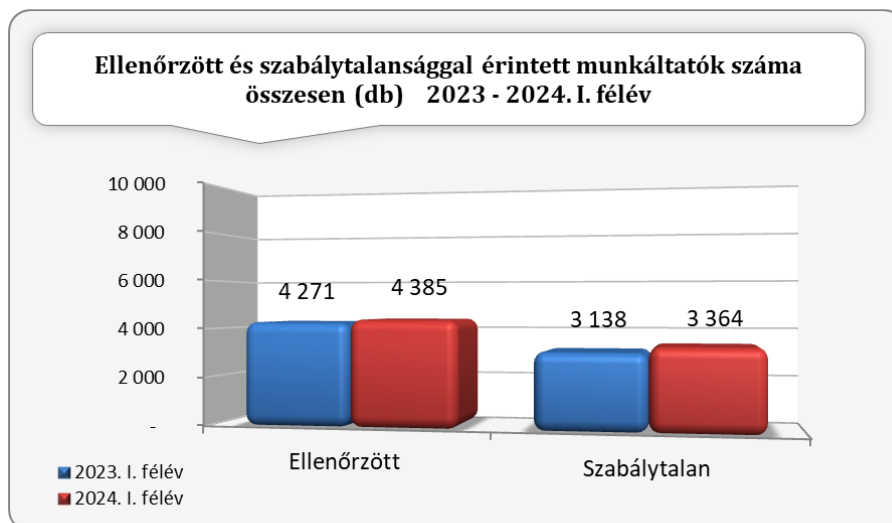
A célkitűzéseknek megfelelően a munkavédelmi szakmai tevékenység az európai jogi aktusok és a hazai szabályozások maradéktalan megtartására és érvényesítésére épült. A szakmai tevékenység tükrözte a megelőzésre irányuló szemléletet, a munkavédelmi hatósági ellenőrzések során megmutatkozott az elkötelezettség a munkavédelem társadalmi hasznossága iránt.

1. MUNKAVÉDELMI ELLENŐRZÉSEK

1.1. Ellenőrzött és szabálytalansággal érintett munkáltatók, illetve munkavállalók

2024. I. félévben a munkavédelmi hatósági ellenőrző munka 4 385 munkáltatóra terjedt ki, amelynek során a kormánytisztviselők ellenőrizték az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok betartását.

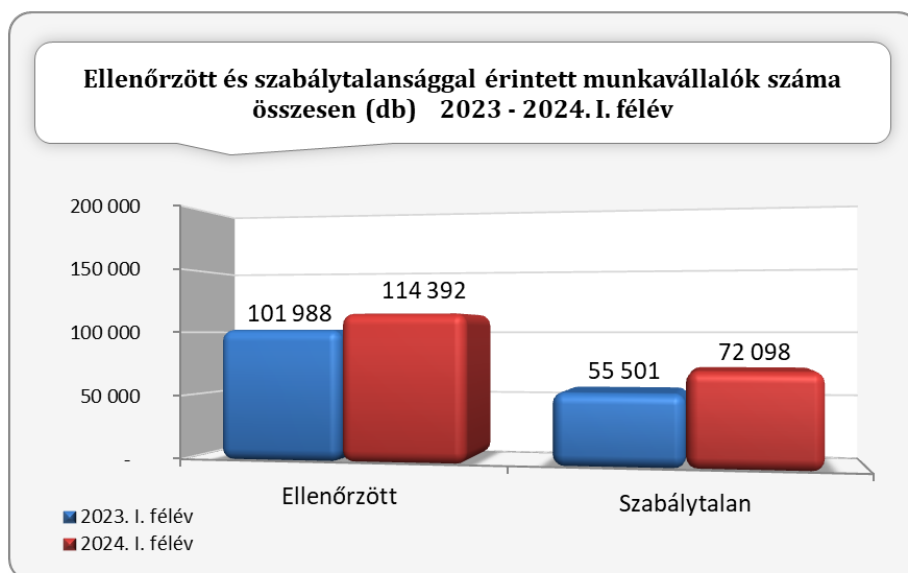
Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkáltatók számát az 1. számú ábra mutatja.

Az ellenőrzött munkáltatók 76,7%-ánál állapítottak meg munkavédelmi szabálytalanságot, ez hasonló arány, mint a 2023-as év I. félévében.

A kormánytisztviselők az ellenőrzések során 114 392 fő munkavállaló munkavégzési körülményeit vizsgálták. Szabálytalanságokat az ellenőrzött munkavállalók 63%-ánál (72 098 főnél) találtak, ez az arány 8,6-kal magasabb az előző év hasonló időszakának adatánál (54,4%).

Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkavállalói létszámot a 2. számú ábra mutatja.

A szabálytalan körülmények között foglalkoztatott munkavállalók közel egyharmada (23 105 fő) volt súlyos szabálytalansággal érintett.

1.2. Az ellenőrzések megoszlása

A munkavédelmi ellenőrzések számában nagyobb arányt képviseltek az olyan ágazatok alá tartozó munkáltatók – mezőgazdaság, feldolgozóipar, gépipar, építőipar – ahol a munkavállalók egészségének, biztonságának veszélyeztetése gyakoribb és a veszélyeztetések mértéke is súlyosabb. A kiemelt ágazatok ellenőrzéseinek számát és az összes ellenőrzéshez viszonyított arányát az 1. számú táblázat mutatja.

1. számú táblázat

Kiemelt ágazat 2024. év	Ellenőrzések száma (db)
Mezőgazdaság	155
Feldolgozóipar (kivéve: gépipar)	964
Gépipar	466
Építőipar	1 228
Bányászat	4
Egészségügyi, szociális ellátás	81
Kiemelt ágazat összesen	2 898
Ellenőrzött munkáltatók száma összesen	4 385
Százalék (kiemelt ágazat / összesen ellenőrzött munkáltatók száma)	66,09

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) előírása alapján a bányászati ágazatra vonatkozóan a munkaegészségügyi követelmények teljesítésének vizsgálata tartozik a munkavédelmi hatóság hatáskörébe.

A munkavédelmi hatóság a 4 385 munkáltató ellenőrzése során 7 139 látogatást folytatott le.

A látogatások számát a látogatások főbb okai szerinti bontásban a 2. számú táblázat tartalmazza.

2. számú táblázat

Látogatások oka	Látogatások száma
Terv szerinti	3 924
Célvizsgálat	905
Közérdekű bejelentés	681
Balesetvizsgálat	639
Előre nem tervezett	333
Terv szerinti, utóellenőrzéssel	288
Előzetes értesítés alapján történt átfogó ellenőrzés	113
Foglalkozási megbetegedés (mérgezés) kivizsgálása	72
Panaszvizsgálat	60
Felkérésre végzett ellenőrzés	57
Egyéb	7 139
Összesen	7 139

Látogatásra leggyakrabban terv szerinti ellenőrzés alapján került sor (az összes látogatás 55%-a). Célvizsgálatokkal kapcsolatban történt a látogatások 12,7%-a.

Az állampolgárok a 2023. évben tapasztaltaknál valamivel kisebb arányban (9,5%) tettek bejelentést, az egészséget és biztonságot veszélyeztető munkakörülmények miatt.

A munkavédelmi hatóságokhoz beérkező munkabaleseti jegyzőkönyvek felülvizsgálata során szerzett tapasztalatok, illetve a munkavállalók kérelme alapján történő balesetvizsgálatra az ellenőrzések 9%-ában került sor.

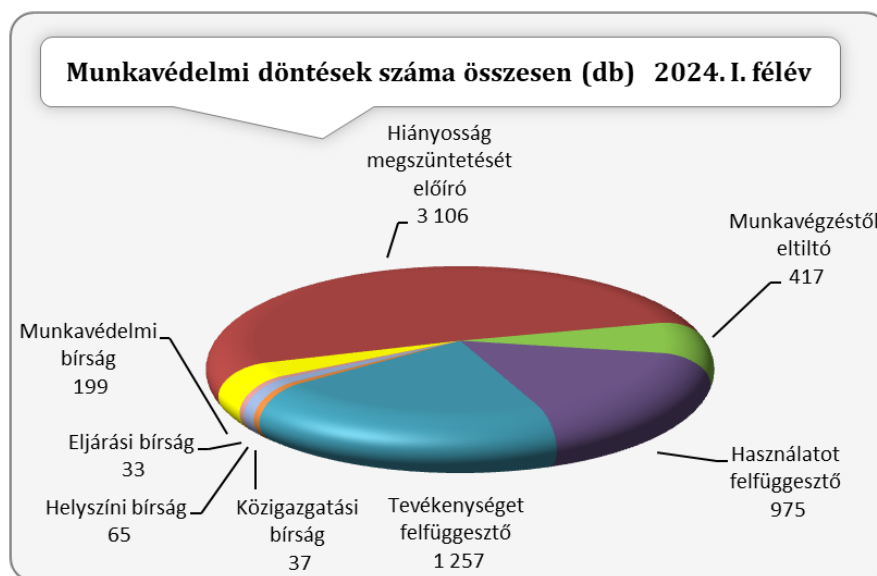
1.3. Az ellenőrzések során hozott döntések

Az ellenőrzések eredményeként összesen 6 089 db munkavédelmi döntés került kiadmányozásra.

A kiadmányozott közigazgatási döntések közül - a 3. számú ábra szerinti megoszlásban - az azonnali intézkedést tartalmazó végzések és a hiányosság megszüntetésre kötelező határozatok száma a meghatározó.

Azonnali intézkedés (munkavégzéstől eltiltó, használatot felfüggesztő és tevékenységet felfüggesztő) 2 649 db döntésben, közvetlen balesetveszéllyel járó helyzetek kapcsán történt, emellett 3 106 db hiányosság megszüntetését előíró határozat került kiadmányozásra.

3. számú ábra

2024. I. félévben a szankcionálás során 199 esetben a munkáltatókkal szemben munkavédelmi bírságot, 37 esetben természetes személyekkel szemben közigazgatási bírságot, valamint 33 esetben eljárási bírságot alkalmaztak a munkavédelmi hatóságok (munkavédelmi bírság 158 238 580 Ft, közigazgatási bírság 1 250 500 Ft és eljárási bírság 3 000 000 Ft összegben).

Szabálytalan munkavégzés miatt 65 munkavállalóval szemben szabtak ki helyszíni bírságot az eljáró kormánytisztviselők, összesen 1 196 500 Ft összegben.

A munkavédelmi döntések 5,5%-a vont maga után pénzbeli szankciót (munkavédelmi, eljárási, közigazgatási bírság illetve helyszíni bírság).

A közigazgatási döntésekben összesen 23 898 intézkedésre került sor. E döntésekben foglalt intézkedések közül 6 370 munkabiztonsági jellegű, 2 154 intézkedés munkaegészségügyi és 15 374 intézkedés munkavédelmi¹ tárgyú volt.

Az összes intézkedésen belül a munkaegészségügyi intézkedések aránya 9%-ot, a munkabiztonsági intézkedések aránya 26,7%-ot tett ki, míg a legmagasabb arányt a munkavédelmi intézkedések képviselték 64,3%-kal.

A kormánytisztviselők ellenőrző munkájában érvényesült a munkavédelem komplex szemlélete.

1.4. Utóellenőrzések

A munkavédelmi hatósági intézkedések hatékonyságának egyik mutatója, hogy a munkáltatók milyen arányban hajtják végre a döntéseiket. 2024. év I félévében a munkavédelmi hatóságok 220 munkáltatónál végeztek utóellenőrzést, ami az ellenőrzött munkáltatók 5,0%-át érintette.

Az utóellenőrzések tapasztalatai szerint a munkavédelmi hatósági intézkedéseket az ellenőrzés alá vont 220-ból 24 munkáltatónál nem hajtották végre.

Az intézkedések végrehajtásának elmaradása miatt kiszabott eljárási bírságok összege 2024. év I félévében 2 430 000 Ft volt.

2. KIEMELT SZAKMAI CÉLOK ELLENŐRZÉSÉRE VONATKOZÓ TAPASZTALATOK

A közigazgatási döntésekben foglalt intézkedések szakmai tartalma szerint a leggyakoribb intézkedéseket a 3. számú táblázatban megadott nagyságrendi sorrendben bemutatott munkáltatói mulasztások miatt kellett meghozni.

¹ munkavédelmi intézkedés: olyan intézkedések köre, amelyek mind a két szakterületet (munkabiztonság és munkaegészségügy) egyaránt érintik, pl.: kockázatértékelés, egyéni védőeszközökkel kapcsolatos intézkedések, stb.

Leggyakoribb intézkedések		Összesen	Arány az összeshez
1	Létesítmények érintésvédelme	1 456	6,1%
2	Üzemeltetéssel kapcsolatos biztonságtechnikai hiányosságok (védőburkolat, biztonsági berendezés, stb..)	1 300	5,4%
3	Veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésével, értékelésével kapcsolatos szabályok megszegése	1 038	4,3%
4	Be- és leesési veszély	1 035	4,3%
5	Munkavédelmi ismeretek hiánya	960	4,0%
6	Veszélyes vegyi anyagok tárolására, szállítására, feldolgozására, gyártására vonatkozó szabályok megszegése	824	3,4%
7	Munkaeszköz nem megfelelő állapota, karbantartás hiánya	723	3,0%
8	Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése	716	3,0%
9	Figyelmeztető-, és funkció jelölések hiánya	633	2,6%
10	Egyéni védőeszköz juttatási rend szabályozásának hiánya	632	2,6%
11	Munkaeszközök érintésvédelmi problémái (kapcsolószekrény is)	602	2,5%
12	Biztonsági és egészségvédelmi jelek hiánya, állapota	544	2,3%
13	Egyéni védőeszköz használatának elmulasztása	512	2,1%
14	Alkalmassági vizsgálatok rendjét érintő előírások megszegése	512	2,1%
15	Elsősegélynyújtás megszervezésének, elsősegélyhelyek kialakításának, felszerelésének, jelölésének szabályai megszegése	438	1,8%
Egyéb munkavédelmi összes intézkedés		11 973	50,1%
Összesen		23 898	100%

A 15 leggyakoribb intézkedést figyelembe véve összességében a legtöbb intézkedés (11,4%) a munkaeszközöket érintő szabálytalanságok miatt történt (2, 7, és 8. számú intézkedések). A munkaeszközökön belül az emelőgépekkel kapcsolatos szabályszegések az összes intézkedés 3%-át eredményezték (8. számú intézkedés).

Az összes intézkedés 8,6%-ával a második legtöbb intézkedésre villamos berendezéseket érintésvédelmi hiányosságai miatt került sor (1. és 11. számú intézkedések). Létesítmények érintésvédelmét érintő volt az összes intézkedés 6,1%-a, ami az intézkedéseket egyenként figyelembe véve a legmagasabb érték (1. számú intézkedés).

A veszélyes anyagok használatával a 3. és 6. számú intézkedések függenek össze, amely együttesen a harmadik legtöbb intézkedést jelentik (7,7%).

A negyedik legtöbb intézkedés a munkahelyen alkalmazott jelölések hiánya miatt történt, 4,9% (9. és 12. számú intézkedések).

Egyéni védőeszközöket kapcsolatos a 10. és 13. számú intézkedés volt, amelyeket együttesen értékelve az ötödik legtöbb intézkedést kapjuk (4,7%).

A táblázatban szereplő 15 intézkedés együttesen a munkavédelmi hatóságok által hozott összes intézkedés felét eredményezte (49,9%).

2.1. Kiemelt intézkedések

A kiemelt érdemi intézkedések a munkavállalók életét, testi épségét, egészségét jelentősen veszélyeztető munkáltatói szabályszegésekre utalnak.

Az összes intézkedés (23898) 50,43%-a tartozott a kiemelt intézkedések (12052) körébe.

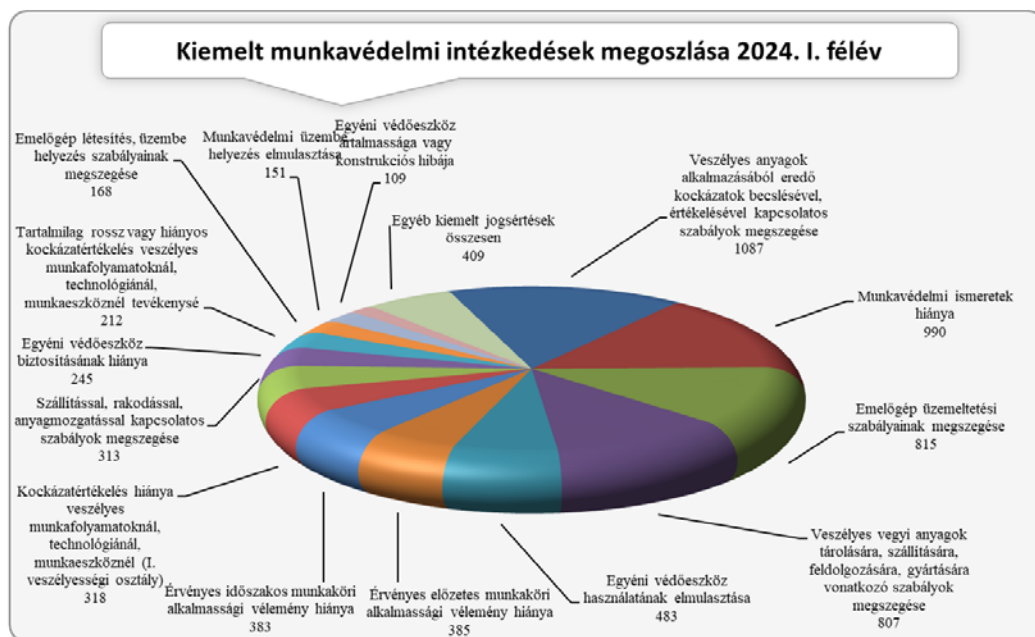
A tárgyidőszakban a kiemelt érdemi munkavédelmi intézkedések száma 6875, a kiemelt érdemi munkabiztonsági intézkedések száma 4770, a kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések száma pedig 407 volt.

2.1.1. Kiemelt munkavédelmi intézkedések

Az összesen 15374 munkavédelmi intézkedés közül a kiemelt munkavédelmi intézkedések száma 6875, ami az összes intézkedés 44,7%-a.

A kiemelt munkavédelmi intézkedések megoszlását a 4. számú ábra mutatja.

4. számú ábra

A legtöbb kiemelt munkavédelmi intézkedés a veszélyes anyagokkal² (ideértve a veszélyes keverékeket is) végzett tevékenységgel kapcsolatban történt (27,5%). Az intézkedések részben a veszélyes (baleseti illetve egészségkárosító kockázatot jelentő) anyagok, valamint ezek keverékeinek szabálytalan felhasználásával és tárolásával, részben pedig a használathoz kapcsolódó kockázatértékelések elmulasztásával, vagy hiányosan történő elvégzésével függenek össze. A kockázatértékelések esetében a legjellemzőbb hiányosság, hogy azok nem követik a munkahelyen felhasznált veszélyes anyagok körében bekövetkező változásokat. Új veszélyes anyag használatba vétele esetén az ezzel összefüggésben szükséges kockázatértékelési

² Veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésével, értékelésével kapcsolatos szabályok megszegése: 15,8%; Veszélyes vegyi anyagok tárolására, szállítására, feldolgozására, gyártására vonatkozó szabályok megszegése: 11,7%.

tevékenység elmarad. További rendszeresen megállapítható szabálytalanság, hogy a kockázatértékelések a szükséges munkahigiénés vizsgálatok (légszennyezettség mérések) nélkül történnek. A nem megfelelő módon elkészített kockázatértékeléseknek pedig egyenes következményei a veszélyes anyagok használata során bekövetkező szabálytalanságok.

A munkavédelmi ismeretek hiánya volt az intézkedések közül a második leggyakoribb (14,4%). A munkavédelmi ismeretek hiánya a munkavállalók munkavédelmi oktatásának elmaradására, vagy a nem minden szükséges ismeretre kiterjedő munkavédelmi oktatási tematika alapján elvégzett munkavédelmi oktatásra vezethető vissza. A munkavédelmi oktatás elmaradása gyakran azzal összefüggésben állapítható meg, hogy a munkáltatók nem gondoskodnak a munkavédelmi oktatás ismételt elvégzéséről olyan esetben, ha a munkavállaló szabálytalan (a munkavédelmi oktatáson elhangzottaktól eltérő) munkavégzését észlelik. A munkáltatónak – a vonatkozó törvényi előírás szerint – gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállalók a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzenek a szükséges ismeretekkel. A hatósági intézkedésre a munkavédelmi oktatás dokumentálásának elmaradása is alapul szolgálhat.

Az emelőgépeket³ érintően történt a harmadik legtöbb intézkedés (14,3%). Az emelőgépekkel kapcsolatos intézkedések részben az emelőgépek szabálytalan használatával, részben pedig az emelőgépek szükséges felülvizsgálatainak, karbantartásának elmulasztásával, illetve az emelőgép üzemeltetésével kapcsolatban előírt dokumentumok (emelőgép napló, darukönyv) nem megfelelően történő vezetésével állnak összefüggésben. A szabálytalanul használt emelőgép esetében rendszerint az emelőgép kezelőjének a felelőssége állapítható meg, a munkáltató ilyenkor az ellenőrzési kötelezettség elmulasztása miatt marasztalható el. A szükséges időszakos felülvizsgálatok, valamint a karbantartások elmaradása, továbbá az előírásoknak megfelelő gépkezelői jogosítvánnyal, vagy munkaköri alkalmassági véleménnyel nem rendelkező gépkezelő alkalmazása viszont egyértelműen a munkáltatónak felróható szabálytalanság.

Az egyéni védőeszközökkel⁴ kapcsolatos szabálytalanságok részben az egyéni védőeszközök biztosításának hiányával, illetve a munkavállalók részére átadott egyéni védőeszközök használatának elmulasztásával állnak összefüggésben, de itt kell említést tenni azokról az esetekről is, amikor a biztosított egyéni védőeszköz ártalmassága vagy konstrukciós hibája miatt állt fenn a munkavállaló veszélyeztetése. Utóbbi esetben a munkáltatót az ellenőrzési kötelezettség elmulasztása miatt terheli felelősség. Az egyéni védőeszközökkel kapcsolatos szabálytalanságok miatt meghozott kiemelt munkavédelmi intézkedések az összes kiemelt munkavédelmi intézkedés 12,2%-át jelentették.

A munkaköri alkalmassági vizsgálatokkal⁵ összefüggésben az összes intézkedés 11,2%-a történt. A munkaköri alkalmassági vizsgálatokkal kapcsolatos mulasztások a munkavállalók előzetes, illetve időszakos munkaköri alkalmassági vizsgálatainak elmulasztását jelentik. A vizsgálat elvégzése a foglalkoztatás feltétele, ezért ezekben az esetekben az érintett munkavállalók a további munkavégzéstől azonnal hatállyal eltiltásra kerülnek. Az előzetes munkaköri alkalmassági vizsgálatot elmulasztó munkáltatók jellemzően a rövid időtartamú (helyettesítéssel történő) munkavégzés esetén követik el a szabálytalanságot, vagy elegendőnek tartják a vizsgálatnak a munkavállalók munkába lépését követően történő elvégzését. Az időszakos

³ Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése: 11,9%; Emelőgép létesítés, üzembe helyezés szabályainak megszegése: 2,4%

⁴ Egyéni védőeszköz használatának elmulasztása 7%; Egyéni védőeszköz biztosításának hiánya 3,6%; Egyéni védőeszköz ártalmassága vagy konstrukciós hibája: 1,6%.

⁵ Érvényes előzetes munkaköri alkalmassági vélemény hiánya 5,6%; Érvényes időszakos munkaköri alkalmassági vélemény hiánya 5,6%.

munkaköri vizsgálatok elmaradása rendszerint akkor állapítható meg, ha munkáltatók nem kísérik figyelemmel az időszakos alkalmassági vizsgálatok gyakoriságára vonatkozó szabályokat, és a munkaegészségügyi szaktevékenységet ellátótól sem kapják meg az ezzel összefüggésben szükséges információkat.

Veszélyes munkafolyamatok, technológiák, munkaeszközök kockázatértékelésének⁶ hiányosságai az összes intézkedés 7,7%-át teszik ki. A szabálytalanságok rendszerint amiatt állapíthatók meg, hogy a munkavédelmi szaktevékenységet ellátók csak a jogszabályban meghatározott időszakonként (3 év) tesznek eleget kockázatértékelési kötelezettségüknek. Az Mvt. vonatkozó előírásai szerint viszont az alkalmazott tevékenység, technológia, munkaeszköz, munkavégzés módjának megváltozása esetén is el kell végezni a kockázatértékelést, és annak elvégzésétől abban az esetben sem lehet eltekinteni, ha alkalmazott tevékenység, technológia, munkaeszköz, munkavégzés módjának hiányosságával összefüggésben munkabaleset, fokozott expozíció vagy foglalkozási megbetegedés következik be. Utóbbiak során a kockázatértékelés ismételt elvégzése szinte mindig elmarad.

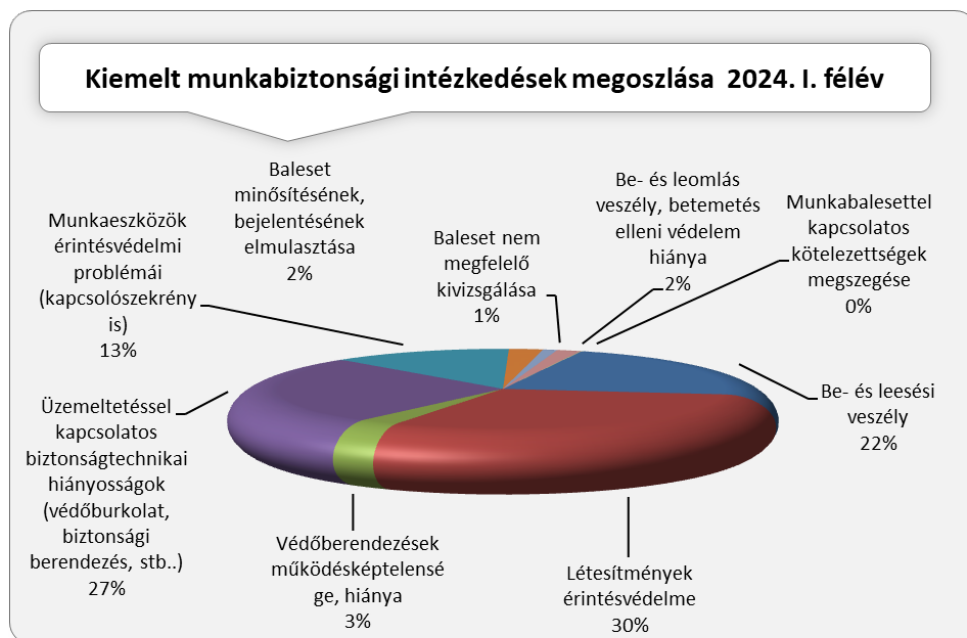
A szállítással, rakodással, anyagmozgatással kapcsolatos szabályok megszegése az összes intézkedés 4,6%-át eredményezte.

A munkavédelmi üzembe helyezés elmulasztása miatt az intézkedések 2,2%-a történt.

2.1.2. Kiemelt munkabiztonsági intézkedések

A kiemelt munkabiztonsági intézkedések megoszlását az 5. számú ábra mutatja.

5. számú ábra

Az összesen 6370 munkabiztonsági intézkedés közül a kiemelt munkabiztonsági intézkedések száma 4770, ami az összes intézkedés 74,9%-a.

⁶ Kockázatértékelés hiánya veszélyes munkafolyamatoknál, technológiánál, munkaeszköznél (I. veszélyességi osztály): 4,6%; Tartalmilag rossz vagy hiányos kockázatértékelés veszélyes munkafolyamatoknál, technológiánál, munkaeszköznél, tevékenységnél: 3,1%.

2024. év I. félévében a legtöbb kiemelt munkabiztonsági intézkedés (43%) a villamos berendezések érintésvédelmi⁷ hiányosságai miatt történt. Az intézkedések részben a munkahely céljára szolgáló épületek - építési munkahelyeken a felvonulási villamos hálózat - villamos berendezéseit, részben pedig a munkahelyen használt villamos gépeket érintik. Az épületek villamos hálózatával kapcsolatban leggyakrabban a villamos kapcsoló, illetve elosztó szekrények burkolatán levő nyílások, továbbá a szekrény ajtajának nyitott állapota miatt volt intézkedésre szükség. Rendszeresen megállapítható, hogy a villamos hálózat leválasztására szolgáló kapcsoló kezelőhelyén nem jelölik a kapcsoló által leválasztható áramkört, illetve a kapcsoló használatát akadályozzák a megközelítésére szolgáló útvonal eltorlaszolásával. További gyakori szabálytalanság a csatlakozó aljzatok megfelelő rögzítésének hiánya, ami a villamosan vezetőkészletek megérinthetőségét teszi lehetővé. Por, vagy nedvesség hatása esetén nem az előírt védettségi fokozattal rendelkező csatlakozó aljzatokat használnak. A villamos gépeknél a villamosan vezetőkészletek megfelelő elhatárolásának (burkolásának), és a tápvezetékek mechanikai hatás elleni védelmének hiánya jelenti a leggyakoribb szabálytalanságot.

Sorrendben ezután következnek a munkaeszközök biztonságtechnikai hiányosságai⁸ miatti intézkedések (30%). Elsősorban a munkaeszközként használt gépek forgó-mozgó részeit elhatároló védőburkolatok hiánya miatt volt intézkedésre szükség. Ezen kívül a vészleállító kapcsolók hiánya, vagy nem az előírásoknak megfelelő módon (önzáróan) történő kialakítása, valamint a nyitható védőburkolatok nyitott állapotában a működtető áramkör megszakítására szolgáló kapcsolók működésképtelensége vagy hiánya miatt kellett intézkedést tenni. Említést érdemel még – jellemzően régebbi gyártmányú gépek esetében – a munkaeszköz áramkimaradást követő váratlan működésbe lépésének megakadályozására szolgáló védelem rendszeres hiánya. Utóbbi esetekben a munkaeszköz forgó-mozgó részei jelentenek veszélyforrást.

A be- és leesés veszélye miatt történt intézkedések az összes intézkedés 22%-a. Az intézkedések túlnyomó többségére építési munkahelyeken történő ellenőrzések során volt szükség. A magasban történő munkavégzéssel összefüggő leesés elleni védelem hiánya építés alatt álló épületek emeleti szintjein, valamint a kivitelezési munkákhoz felállított munkaállványok munkaszintjein történő munkavégzéskor állt fenn. A beesési veszély jellemzően mélyépítési tevékenység esetén volt megállapítható a munkahelyen található munkaárkok, munkagödörök, illetve aknák szintkülönbségének közelében történő munkavégzéskor. A munkavállalók leesés elleni védelme a fenti esetekben sem kollektív műszaki védelemmel, sem pedig egyéni védőeszközzel nem volt biztosítva. A leesés ellen védő egyéni védőeszköz használatával összefüggésben gyakori hiányosság a zuhanásgátló eszköz biztosításának hiánya, illetve a kikötési pont kijelölésének elmulasztása.

A munkabalesetek nem megfelelő kivizsgálása⁹, illetve a bejelentésének elmulasztása okán tett intézkedések aránya 3% volt. A munkavédelmi hatóságokhoz beérkező munkabaleseti jegyzőkönyvek elemzése alapján állapítható meg a munkáltató munkabaleset kivizsgálással kapcsolatos kötelezettségének elmulasztása, melyet szükség szerint - a tényállás tisztázása érdekében - a hatóság által lefolytatott balesetvizsgálat követ. A munkabaleset bejelentésének elmulasztása jellemzően akkor állapítható meg, ha ezzel összefüggésben a munkavállaló a munkavédelmi hatósághoz fordul. A szabálytalanság akkor is megállapítható ha, a munkáltató a munkavállaló tényleges munkaképtelenségére vonatkozó bejelentési kötelezettségének nem tesz

⁷ Létesítmények érintésvédelme 30%; Munkaeszközök érintésvédelmi problémái 13%.

⁸ Üzemeltetéssel kapcsolatos biztonságtechnikai hiányosságok (védőburkolat, biztonsági berendezés, stb.): 27%; Védőberendezések működésképtelensége, hiánya: 3%.

⁹ Baleset minősítésének, bejelentésének elmulasztása: 2%; Baleset nem megfelelő kivizsgálása: 1%.

eleget. Egyre gyakrabban tapasztalható, hogy a munkáltatók a súlyos munkabaleset bekövetkezéséről nem értesítik azonnal a munkavédelmi hatóságot. A munkavédelmi hatóság a súlyos munkabalesetről többször a rendőrségtől, illetve a katasztrófavédelmi hatóságtól szerez tudomást.

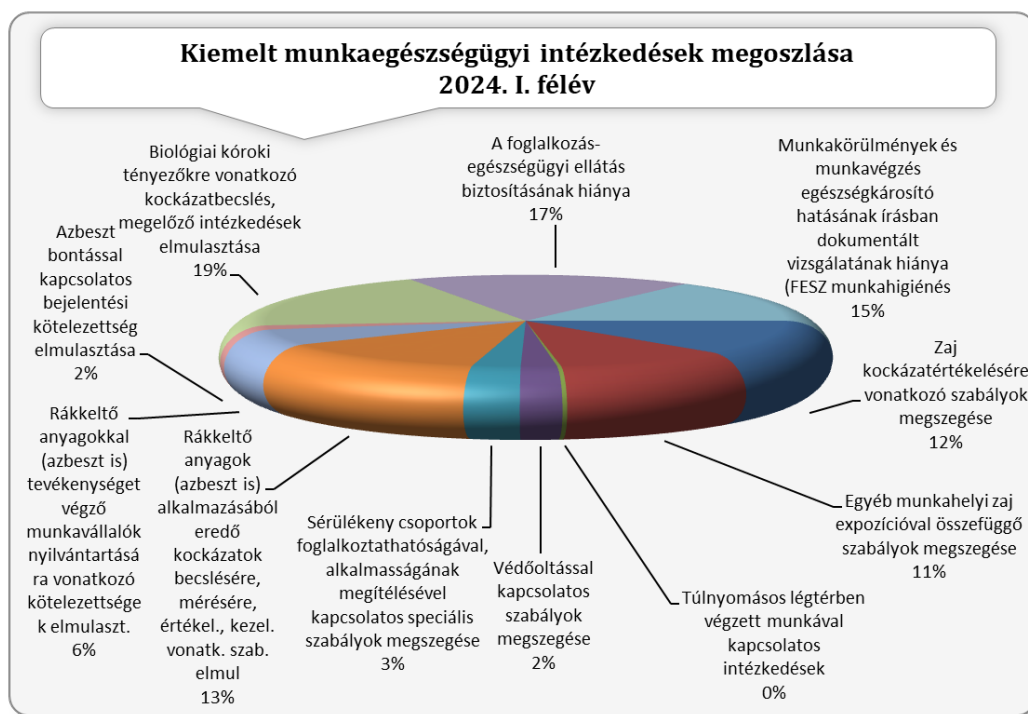
Be- és leomlási veszély miatt az intézkedések 2%-a történt. A veszélyeztetés tipikusan építési munkahelyekre jellemző, dúcolatlan munkaárkokban vagy munkagödrökben történő, valamint bontási munka végzése esetén állapítható meg. A csekély számú intézkedés ellenére az ezzel összefüggő szabálytalanságok azért érdemelnek különös figyelmet, mert a munkavállaló betemetését eredményező omlás nyomán bekövetkező munkabaleset nagy valószínűséggel halálos kimenetelű.

2.1.3. Kiemelt munkaegészségügyi intézkedések

A 2154 munkaegészségügyi intézkedés közül a kiemelt munkaegészségügyi intézkedések száma 407, ami az összes intézkedés 18,9%-a.

A kiemelt munkaegészségügyi intézkedések megoszlását a 6. számú ábra mutatja.

6. számú ábra

A kiemelt munkaegészségügyi intézkedések közül leggyakrabban a munkahelyi zajexpozícióval (összesen¹⁰: 23%) kapcsolatban intézkedtek a kormánytisztviselők. A munkahelyi zajexpozícióval kapcsolatos intézkedéseknek a halláskárosodás megelőzésében, illetve a hallószerven kívüli (pl. pszichés, vegetatív idegrendszeri) – munkabalesetek bekövetkezésének kockázatát is növelő – hatások csökkentésében van kiemelt szerepe.

¹⁰ Zaj kockázatértékelésére vonatkozó szabályok megszegése: 12%; Egyéb munkahelyi zaj expozícióval összefüggő szabályok megszegése: 11%.

A második legtöbb intézkedés a foglalkozási eredetű rákkeltő anyagokkal¹¹, illetve a biológiai kóroki tényezőkkel¹² (21%) kapcsolatban történt.

Becslések szerint¹³ a rosszindulatú daganatos megbetegedések tekinthetők a foglalkozással összefüggő halálesetek elsődleges okának az Európai Unióban, ezért a munkahelyi rákkeltő anyagokkal kapcsolatos szabálytalanságok feltárása és a megszüntetésük érdekében hozott hatósági intézkedések kiemelt jelentőséggel bírnak a megelőzésükben. A klinikailag észlelhető daganatos megbetegedés megjelenéséig gyakran 10-50 év telik el, ezért a munkáltató és a munkavállaló is hajlamos alulbecsülni ez ilyen anyagokkal végzett tevékenységek veszélyességét, a jogszabály által előírtak betartásának fontosságát.

A rákkeltővel tevékenységet végző munkavállalókról vezetendő expozíciós nyilvántartás vezetésének pedig az esetlegesen később bekövetkező daganatos megbetegedések rekonstruálásában lehet kulcsfontosságú szerepe.

A biológiai kóroki tényezőkkel kapcsolatos szabálytalanságok feltárására kiemelt figyelmet kell fordítani, tekintettel arra, hogy az utóbbi években a mikroorganizmusok (vírusok, baktériumok, gombák, paraziták stb.) által okozott egészségkárosodások az évenként bejelentett, kivizsgált és elfogadott (regisztrált) foglalkozási megbetegedések számottevő arányát adták. A klímaváltozás hatásaival összefüggésben az ún. vektorok (állati közvetítők, pl. rovarok, rágcsálók) által terjesztett fertőző megbetegedések (zoonózisok) veszélye is növekedhet.

A korábbi időszakhoz viszonyítva gyakrabban volt intézkedésre szükség a foglalkozás-egészségügyi ellátás biztosításának hiánya miatt (17%). A foglalkozás-egészségügyi alapellátás hiánya esetén a munkavállalók egészsége fokozottabb mértékben károsodhat a munkavégzéssel összefüggésben, a primer prevenció hatása kevésbé, vagy egyáltalán nem érvényesül.

Gyakorisági sorrendben ezután a munkakörülmények és a munkavégzés egészségkárosító hatásának írásban dokumentált vizsgálatának hiányával kapcsolatos intézkedések következnek (15%), mivel a munkáltatók gyakran nem kérték fel a foglalkozás-egészségügyi szolgálatot a munkahigiénés szemle („üzemhigiénés vizsgálat”) lefolytatására. A munkahigiénés szemle a foglalkozás-egészségügyi szolgálatok által elvégzendő, az egészségkárosító kockázatok értékelésére és kezelésére (csökkentésére) szolgáló helyzetfelmérés, amelynek eredményeképpen kezdeményezhető a megelőző intézkedések bevezetése, módosítása vagy hatékonyságuk javítása. A helyszíni megállapítások függvényében szükség szerint kiegészülhet a munkahelyi kóroki tényezőkkel (pl. zaj-, rezgésterhelés, munkahelyi légszennyező anyagok, hőexpozíció) kapcsolatos, expozíció mérésére irányuló műszeres vizsgálatokkal.

Számos intézkedés történt a kiemelt védelemre szoruló sérülékeny munkavállalói csoportok (fiatalkorúak, várandós, nemrégén szült, anyatejet adó nők és szoptató anyák, idősödők, megváltozott munkaképességűek) foglalkoztatási körülményeinek vizsgálata során. A kötelezések az összes kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedés 3%-át teszik ki.

¹¹ Rákkeltő anyagok (azbeszt is) alkalmazásából eredő kockázatok becslésére, mérésére, értékelésére, kezelésére vonatkozó szabályok elmulasztása: 13%; Rákkeltő anyagokkal (azbeszt is) tevékenységet végző munkavállalók nyilvántartására vonatkozó kötelezettségek elmulasztása: 6%; Azbesztbontással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása: 2%.

¹² Biológiai kóroki tényezőkre vonatkozó kockázatbecslés, megelőző intézkedések elmulasztása: 19%; Védőoltással kapcsolatos szabályok megszegése: 2%

¹³ Az Európai Bizottság közleménye: Biztonságosabb és egészségesebb munkahely mindenkinek – Az Európai Unió munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra irányuló jogszabályainak és politikájának modernizálása, COM (2017) 12

3. SÚLYOS JOGSÉRTÉSEK

Arányaiban a legtöbb súlyos jogsértés az építőipari ágazatban tapasztalható. A szabálytalanságok elsősorban a leesés (beesés) elleni védelem hiányával összefüggésben álltak fenn. A magasban történő munkavégzés során a leesési veszély az építés alatt álló épületek emeleti szintjein, valamint a kivitelezési munkákhoz felállított munkaállványok munkaszintjein történő munkavégzéskor egyaránt rendszeresen tapasztalható. A kollektív műszaki védelem kialakításának hiánya mellett, a leesés elleni védelem céljára szolgáló egyéni védőeszköz munkáltató általi biztosításának, vagy a munkavállaló részéről történő használatának elmulasztása is tapasztalható. Az egyéni védelem hiánya leggyakrabban a védőeszköz használatához szükséges kikötési pontok kijelölésének elmaradása miatt állapítható meg.

A beesési veszély jellemzően mélyépítési tevékenység során állt fenn a munkahelyen található munkaárkok, munkagödrök, illetve aknák szintkülönbségének közelében történő munkavégzéskor. A munkavállalók leesés (beesés) elleni védelme a fenti esetekben sem kollektív műszaki védelemmel, sem pedig egyéni védőeszközzel nem volt biztosítva. További jellemző szabálytalanság a dúcolatlan munkaárkok (munkagödrök) melletti szakadólapnak a kiemelt földdel, vagy a munkagödör mellett haladó közúti járműforgalommal való megterhelése, amelynek következtében megnő a föld beomlásának veszélye.

A bontási munkák közül a hullámpala héjazat eltávolításával járó munkavégzés eredményezte a legtöbb esetben a munkavállalók súlyos veszélyeztetését a beszakadó héjazaton keresztül történő leesés elleni védelem hiánya miatt.

A munkavállalók egészségét, testi épségét veszélyeztető munkáltatói mulasztások elsősorban vegyipari ágazatba tartozó munkáltatóknál voltak megállapíthatóak, jellemzően a technológia során felszabaduló veszélyes anyagokkal szembeni kollektív, illetve egyéni védelem hiánya következtében. A fentieken kívül a munkavállalók súlyos veszélyeztetése állt fenn azbeszt tartalmú termék bontása, hegesztési tevékenység, valamint ipari ragasztók felhasználása során is. Ezekben az esetekben is elsősorban a szükséges egyéni védőeszközök hiánya, illetve a munkavégzés higiéniés feltételei biztosításának elmaradása eredményezett súlyos jogsértést.

A feldolgozóipar, gépipar, illetve a mezőgazdaság ágazatban az ott használt gépek, berendezések veszélyes terének elhatárolására szolgáló védőburkolatok elmaradása, illetve a munkavállalók védelmét egyéb módon biztosító biztonsági berendezések hiánya, működésképtelensége, vagy kiiktatása idéztek elő gyakran súlyos veszélyhelyzetet, eredményeztek munkabalesetet.

Valamennyi ágazatban megállapíthatóak voltak a villamos berendezések használatával kapcsolatos szabálytalanságok. A munkavállalók életét, testi épségét közvetlenül a villamos berendezések érintésvédelmével kapcsolatos hiányosságok veszélyeztették. A villamos berendezések védőburkolatainak nem megfelelő rögzítése, a burkolaton levő és a villamosan vezető részek megérinthetőségét lehetővé tevő nyílások, továbbá a villamos vezetékek mechanikai hatás elleni védelmének elmulasztása számos munkaterületen előfordult.

A gépkezelői jogosultság hiányában, vagy nem megfelelő gépkezelői jogosítvánnyal történő munkavégzés legtöbbször az anyagmozgatással, raktározással kapcsolatban merült fel, a munkaterületen üzemeltetett emelőgépek, illetve rakodógépek jogosulatlan használatával összefüggésben.

A munkaegészségügy területén a súlyos veszélyeztetések között vezető helyet foglalt el az előzetes-, illetve az időszakos munkakörü orvosi alkalmassági vizsgálatok elmulasztása. Az előzőek mellett a szükséges egyéni védőeszközök hiányában veszélyes anyagokkal/keverékekkel,

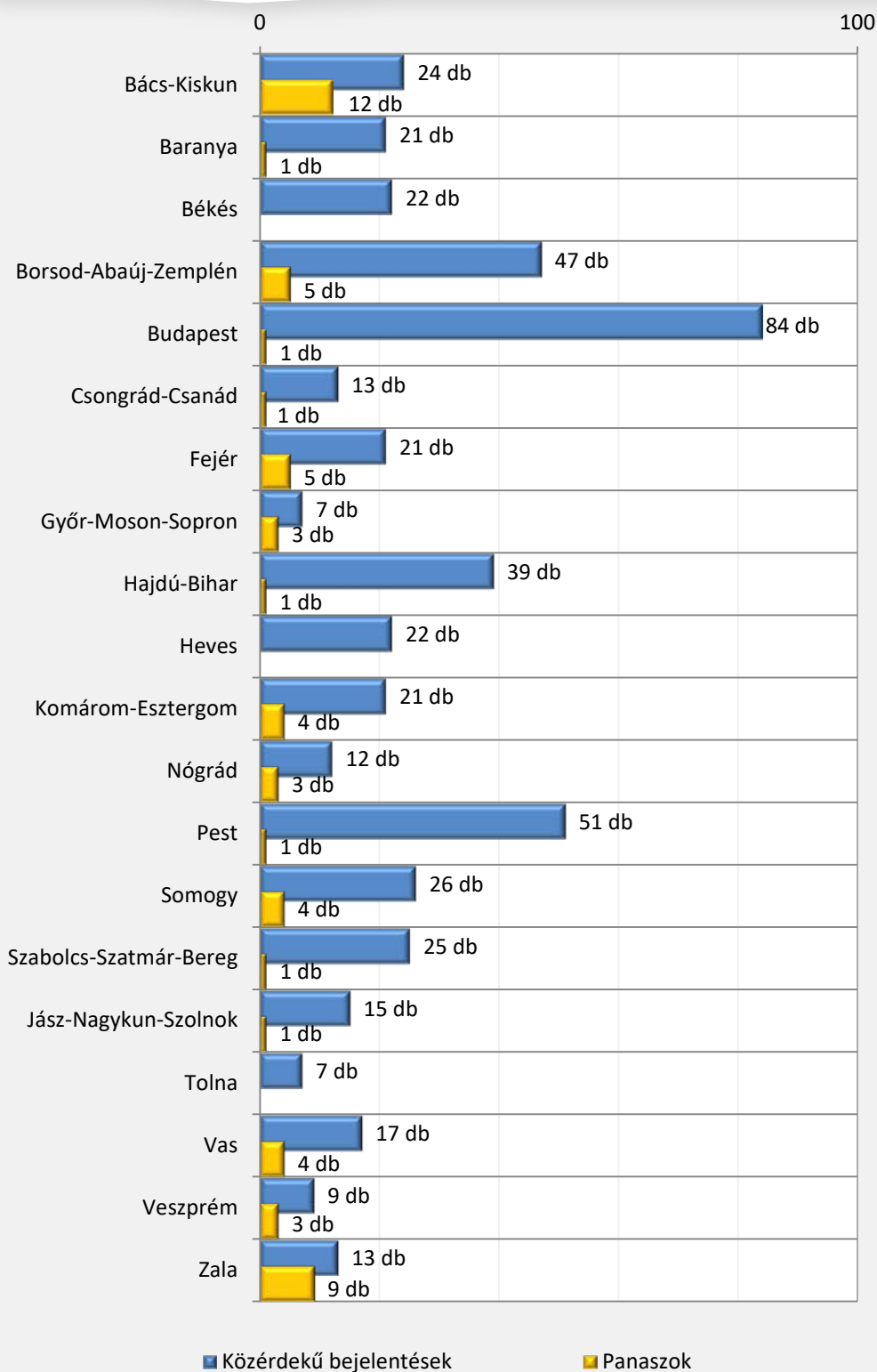
valamint felső beavatkozási határértéket meghaladó zajexpozícióban történő munkavégzés is a munkavállalók egészségének súlyos veszélyeztetését eredményezte.

4. PANASZOK, KÖZÉRDEKŰ BEJELENTÉSEK VIZSGÁLATA

A munkavédelmi hatóságokhoz 2024. I. félévben országosan **összesen 496 db közérdekű bejelentés és 59 db panasz** érkezett.

A munkavédelmi hatóságok jelentései alapján 2024. I. félévben közérdekű bejelentések és panaszok számát, megoszlását a 7. számú ábra mutatja

**A munkavédelmi hatóságokhoz beérkezett
közérdekű bejelentések és panaszok megoszlása megyénként
2024. I. félév**

4.1. A közérdekű bejelentések és panaszok témakör szerinti megoszlása

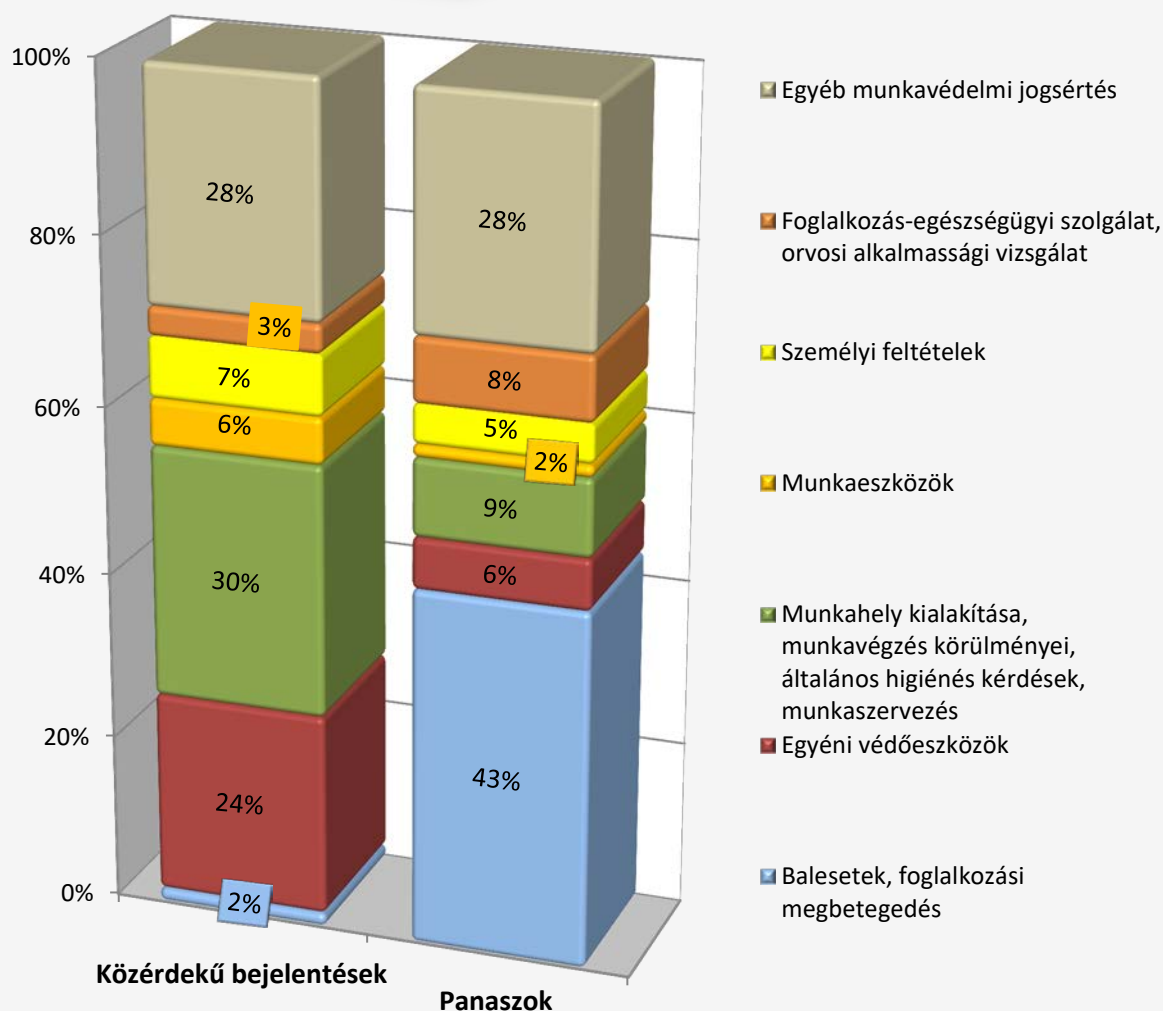
Az „egyéb munkavédelmi jogsértés” számadatait figyelembe nem véve a legtöbb **közérdekű bejelentés** (199 db) a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés, valamint munkaszervezés témakörében érkezett, majd ezt követik az egyéni védőeszközökkel (162 db) és a személyi feltételekkel (48 db) kapcsolatos bejelentések.

A beérkezett **panaszok** tartalmát vizsgálva megállapítható, hogy a legtöbb panasz – a közérdekű bejelentésektől eltérően – a balesetek, foglalkozási megbetegedés témakörben (28 db) érkezett, azután a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés kérdés, munkaszervezés (6 db), és a foglalkozás-egészségügyi szolgálat, orvosi alkalmassági vizsgálat (6 db) témakörben érkezett.

A 8. számú ábrán látható, hogy a balesetek, foglalkozási megbetegedés témakörben sokkal több panasz érkezett, mint közérdekű bejelentés.

Ennek oka, hogy leggyakrabban a balesetet szenvedett vagy a foglalkozási betegséggel érintett munkavállaló élt panasszal, mert a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását, továbbá a foglalkozási megbetegedés, ill. fokozott expozíciós eset bejelentésének elmaradását sérelmezte.

**A közérdekű bejelentések és panaszok
témakör szerinti százalékos megoszlása 2024. I. félévben**

4.2. A bejelentésekkel érintett jellemző gazdasági ágazatok

A munkavédelmi hatóságok jelentései alapján megállapítható volt, hogy a beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok a gazdaság legkülönbözőbb ágazatait érintették. 2024. I. félévben a bejelentések többsége az építőipari, a feldolgozóipari, a kereskedelmi tevékenységekhez kapcsolódott.

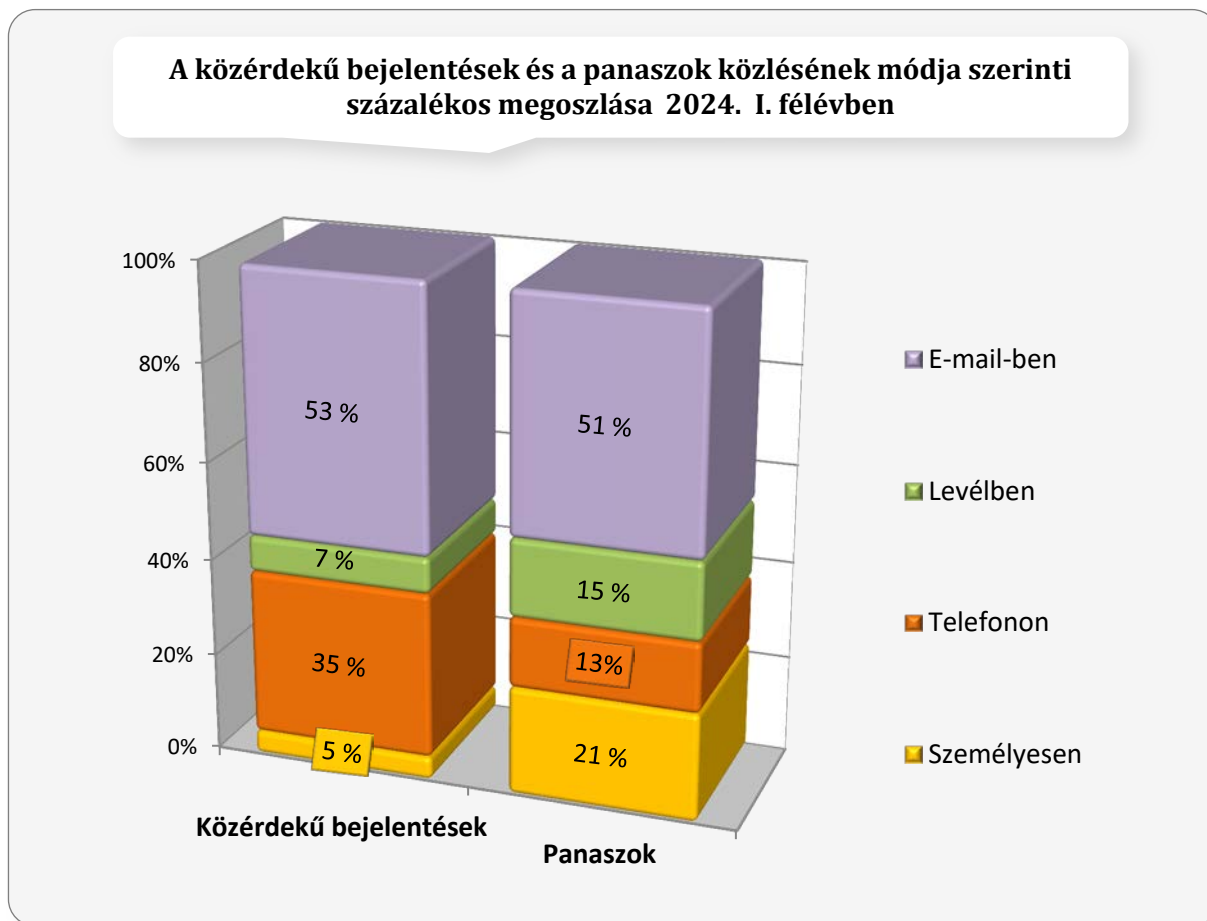
4.3. A közérdekű bejelentések és panaszok közlésének módja

A közérdekű bejelentések, panaszok közlésmódjának százalékos megoszlását a 9. számú ábra mutatja.

A közérdekű bejelentéseket leggyakrabban elektronikus levélben (53%), vagy telefonon (35%), illetve levélben (7%), ritkábban személyesen (5%) tették meg.

A panaszokat leginkább elektronikus levélben (51%), vagy személyesen (21%), illetve levélben (15%), ritkábban telefonon (13%) közölték.

9. számú ábra

4.4. A bejelentő személye

A vizsgált időszakban továbbra is jellemző volt, hogy a közérdekű bejelentéseket, panaszokat magánszemélyek nyújtották be (91,7%). Áttétellel érkeztek bejelentések a munkavédelmi hatóságokhoz a társhatóságoktól (4,6%), a kormányhivataloktól (2,6%), a NGM Munkavédelmi Irányítási Főosztályától (0,7%), és az önkormányzatoktól (0,4%).

A jelentési időszakban beküldött összesen 555 db bejelentésből jelentős számú, 156 db (29,7%) névtelen volt.

A névtelen bejelentések kivizsgálásától nem lehetett eltekinteni, mert nagy számban megalapozottak voltak és valós munkavédelmi problémákat vetettek fel.

4.5. A közérdekű bejelentések, panaszok alapján indult vizsgálatok

A közérdekű bejelentések, panaszok alapján indult vizsgálatok jellemzése, különösen a bejelentések megalapozottsága vagy annak hiánya, illetve a bejelentés eredménytelen kivizsgálásának okai alapján.

4.5.1. Megalapozottság, irányultság, az eredménytelen kivizsgálások okai

A közérdekű bejelentések és panaszok megalapozottságát vizsgálva elmondható, hogy a megkeresések általában csak részben voltak megalapozottak. A teljes mértékben megalapozott bejelentés, illetve a teljesen megalapozatlan kevésbé volt jellemző.

Az ellenőrzések során az esetek többségében találtak más, a bejelentésben nem jelzett munkavédelmi hiányosságot, szabálytalanságot is melyre intézkedést tettek a munkavédelmi ellenőrzést végző kormánytisztviselők.

A megalapozatlan bejelentések hátterében általában valamilyen egyéni munkavállalói sérelem (pl. munkaviszony megszüntetése) állt. Ezek a bejelentések jellemzően névtelenül, elektronikus úton vagy levélben érkeztek.

A bejelentett esetekben az eredménytelen kivizsgálások okai általában a következők voltak:

- a munkavédelmi hatóságnak nem volt hatásköre eljárni (pl. nem volt szervezett munkavégzés);
- a névtelen bejelentésekben gyakran nem nevezték meg a munkáltatót, illetve a munkavégzés helyét;
- nem volt munkavégzés a bejelentésben megnevezett munkaterületen;
- azonosíthatatlan személy által tett bejelentés mellőzése miatt.

4.5.2. Intézkedések

A közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult eljárások eredményeként 2024. I. félévben összesen 498 db munkavédelmi döntés került kiadmányozásra.

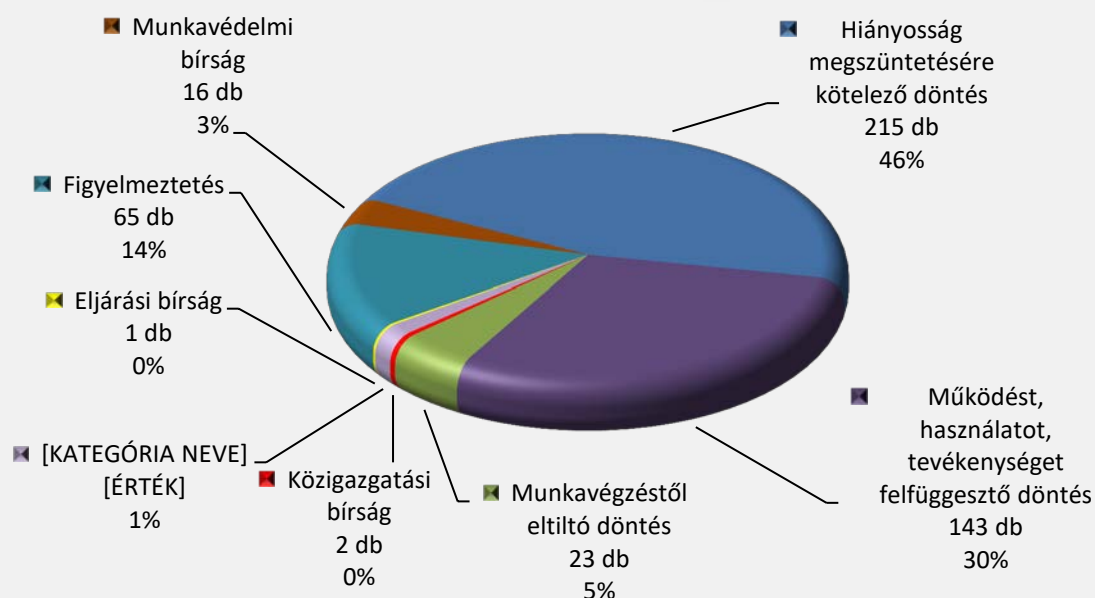
Az azonnali intézkedést foganatosító 166 db döntéshez és a hiányosság megszüntetését előíró 236 db határozathoz képest mindössze 20 esetben került sor munkavédelmi bírság kiszabására. Figyelmeztetést összesen 66 esetben alkalmaztak a területi munkavédelmi hatóságok. Az érdemi munkavédelmi határozatoknak mindösszesen csak a 4,6%-a volt a pénzbírságot kiszabó.

A közérdekű bejelentések, ill. a panaszok nyomán indult munkavédelmi eljárásokban meghozott intézkedések megoszlását a *10. számú* és a *11. számú ábra* mutatja.

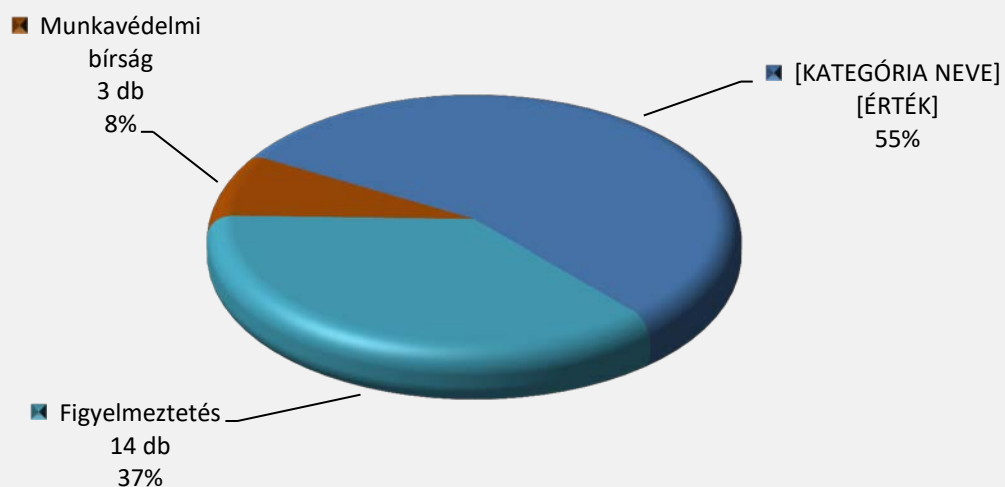
2024. I. félévben a közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult munkavédelmi eljárások során összesen 34 385 300 Ft munkavédelmi bírságot szabtak ki a munkavédelmi hatóságok.

Eljárási bírságot egy esetben róttak ki, 200 000 Ft értékben, közigazgatási bírságot két esetben alkalmaztak összesen 50 000 Ft értékben, helyszíni közigazgatási bírságot hét esetben róttak ki, összesen 130 000 Ft értékben.

**A közérdekű bejelentések alapján meghozott munkavédelmi intézkedések
2024. I. félév**

**A panaszok alapján meghozott munkavédelmi intézkedések
2024. I. félév**

5. FŐMUNKAI DŐN KÍVÜL VÉGZETT ELLENŐRZÉSEK

2024. I. félévben főmunkaidőn kívül 59 munkáltatónál végeztek a munkavédelmi hatóságok ellenőrzéseket. Ezeknek az ellenőrzéseknek a döntő többsége munkabaleset kivizsgálása érdekében történt, ezen kívül még társhatóság felkérésére tartottak ilyen ellenőrzéseket.

6. MUNKABALESETEK, FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉSEK, FOKOZOTT EXPOZÍCIÓS ESETEK

6.1. Munkabalesetek

Az Mvt. 64. § (5) bekezdése, valamint az Mvt. végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 7. § (1) bekezdése szerint a munkáltató a súlyos munkabalesetről köteles azonnal értesíteni a baleset helyszíne szerint illetékes munkavédelmi hatóságnak.

A fenti jogszabályi kötelezettség ellenére egyre kevésbé jellemző, hogy munkavédelmi hatóság a munkáltatótól szerez tudomást a bekövetkezett súlyos munkabalesetről. A hatósági balesetvizsgálatra az esetek többségében a rendőrségtől, vagy a katasztrófavédelmi hatóságtól érkező értesítés nyomán kerül sor.

A jelentésben a bejelentett munkabalesetek kivizsgálása szempontjából mutatjuk be a hatósági tevékenységet, a lezárt munkabaleset vizsgálati adatokat (feldolgozott munkabaleseti jegyzőkönyvek szerint) ugyanerre a tárgyidőszakra a 2024. év I. félévi munkabaleseti jelentés tartalmazza.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően 2024. I. félévben 70 – közúti baleseti eseményeket is tartalmazó – súlyos munkabaleseti eseményt jelentettek a területileg illetékes munkavédelmi hatóságnak.

A 70 bejelentett súlyos munkabaleset közül 26 halálos, 29 életveszélyes, 10 súlyos csonkolásos, valamint 5 egyéb súlyos baleseti esemény volt. A munkabalesetek nagy részében még folyamatban van közigazgatási eljárás, sok esetben még nem készült el a munkabaleseti jegyzőkönyv, így a bejelentett és a később feldolgozott munkabaleseti adatok a vizsgálatok eredményétől függően eltérhetnek.

A tárgyidőszakban bejelentett súlyos munkabaleseti események legjellemzőbb baleseti okait a 4. számú táblázat tartalmazza.

A táblázat a munkavédelmi hatósághoz bejelentett baleseti eseményeket tartalmazza. Ezek kimenetele és minősítése a balesetvizsgálatok során változhat. A feldolgozott munkabaleseti adatokat a félévenként a honlapon megjelentetett kiadványunk szemlélteti.

2024. I. félév	Baleseti bejelentések száma	A bejelentett baleseti események megoszlása a baleset súlyossága szerint			
		Halálos	Életveszélyes	Súlyos csonkolásos	Egyéb súlyos
Áramütés	5	3	1	0	1
Csonkolás	8	0	0	8	0
Égés	2	1	1	0	0
Gázolás	3	2	0	1	0
Késelés	1	1	0	0	0
Közúti	11	7	2	1	1
Leesés	15	5	10	0	0
Mérgezés	1	1	0	0	0
Összenyomás	4	0	3	0	1
Ráesés	3	1	1	0	1
Ráesés, betemetés	6	2	4	0	0
Robbanás	3	1	2	0	0
Szemsérülés	1	0	0	0	1
Ütés	7	2	5	0	0
Összesen	70	26	29	10	5

6.2. Foglalkozási megbetegedések, fokozott expozíciós esetek

2024. január 1-jétől 2024. június 30. napjáig a munkavédelmi hatósághoz 157 foglalkozási megbetegedés gyanút jelentettek be, és a munkáltatók 270 fokozott expozíciós eset kivizsgálásáról értesítették a munkavédelmi hatóságot (ez 269 fő dolgozót érintett). A foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról szóló 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet szerint a kivizsgált foglalkozási megbetegedés gyanújával érkezett bejelentéseket a vizsgálati dokumentációval együtt a kormányhivatalok továbbították a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály részére a bejelentés teljes körűségének, és szakmai megalapozottságának elbírálása céljából. A fokozott expozíciós eseteket a munkáltatók vizsgálják ki, az elkészült dokumentációt a területileg illetékes kormányhivatalnak küldik meg, ahol értékelik a munkáltatói kivizsgálás szakszerűségét.

A 2024. év első félévében bejelentett foglalkozási betegség gyanús esetek száma a tavalyi évhez viszonyítva csökkenést mutatott (2023. év azonos időszakában 1 142, 2022. év első felében 13 893 esetet jelentettek), mely a koronavírus járvány csillapodásának köszönhető.

Az ágazati bontásban megadott adatokból kitűnik, hogy 2024. év első félévében a legtöbb foglalkozási megbetegedés gyanús eset - az összes bejelentés 78,3%-a - a humán-egészségügyi és szociális ellátás területéről érkezett, mely az új típusú koronavírus (SARS-CoV-2) fertőzés tömeges bejelentéséből adódott. 2023. év azonos időszakában is ebből az ágazatból érkezett a

legtöbb bejelentés (89,9%), de látszik, hogy az egészségügyi és szociális ágazaton kívül egyéb ágazatokból (döntően oktatási és nevelési intézményekből) is sok bejelentés érkezett (2024. első félévében ez az arány 10,83%, 2023. év azonos időszakában ez a bejelentések 7,88%-t adta).

A bejelentések döntő többsége (85,4%) biológiai kóroki tényezők által okozott foglalkozási megbetegedések gyanúja miatt érkezett, egyéb kóroki tényező miatt alig érkezett bejelentés (5. számú táblázat).

5. számú táblázat

Bejelentett foglalkozási megbetegedés gyanúját feltételező esetek alakulása					
kóroki tényezők szerint					
2024. január 1. - június 30.					
	Kémiai kóroki tényezők (fő)	Fizikai kóroki tényezők (fő)	Biológiai kóroki tényezők (fő)	Nem optimális igénybevétel, pszichoszociális ergonómiai tényezők (fő)	Összes bejelentett eset
Budapest		2	34	2	38
Baranya	2	2			4
Bács-Kiskun	1	1	2		4
Békés			20		20
Borsod-Abaúj-Zemplén			29		29
Csongrád-Csanád	1		1		2
Fejér	2	3	3	1	9
Győr-Moson-Sopron			8		8
Hajdú-Bihar			22	1	23
Heves					0
Komárom-Esztergom				2	2
Nógrád					0
Pest	1		8		9
Somogy					0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1				1
Jász-Nagykun-Szolnok				1	1
Tolna					0
Vas					0
Veszprém			3		3
Zala			4		4
Összesen	8	8	134	7	157

A legtöbb fokozott expozíciós eset (az összes eset 96,3%-a) a feldolgozóipar területéről érkezett.

A jelentési időszakban fokozott expozíciót döntően nikkeltől miatt vizsgáltak a munkáltatók (ez az összes eset 70,7%-a). Jelentettek még ólom és vegyületei, szén-monoxid, kobalt, diklórmétán, zaj, sztirol, toluol, sztirol, izopropil-alkohol, anilin, alumínium, higany, acetone és króm okozta fokozott expozíciót (6. számú táblázat).

A 270 bejelentett eset közül 1 fő munkavállalónál egyszerre lépte túl a határértéket nikkeltől és kobalt tekintetében a vizsgált minta.

A 2023. év azonos időszakához képest a fokozott expozíciós esetszámok növekedést mutatnak (2023. év azonos időszakában 161, 2022. év első félévében 241, 2021. év azonos időszakában 190 esetet jelentettek).

6. számú táblázat

Fokozott expozíciós esetek számának alakulása kóroki tényezők szerint															
2024. január 1. - június 30.															
	Zaj (fő)	Acetone (fő)	Toluol (fő)	Alumínium (fő)	Ólom és vegyületei (fő)	Diklórmétán (fő)	Sztirol (fő)	Kobalt (fő)	Anilin (fő)	Szén-monoxid (fő)	Króm (fő)	Izopropil-alkohol (fő)	Nikkeltől (fő)	Higany (fő)	összes bejelentett eset
Budapest	3			2		2					1	2	14		24
Baranya															0
Bács-Kiskun															0
Békés															0
Borsod-A.-Z.															0
Csongrád-Cs.															0
Fejér	8							7	3				13		31
Győr-M.-S.															0
Hajdú-Bihar															0
Heves					3										3
Komárom-E.				2			1						31		34
Nógrád															0
Pest	4		3					1*	1	3			117*	1	130
Somogy		1											10		11
Szabolcs-Sz.-B.															0
Jász-N.-Sz.					26								6		32
Tolna															0
Vas															0
Veszprém								4							4
Zala	1														1
Összesen	16	1	3	4	29	2	1	12	4	3	1	2	191	1	270

*1 fő munkavállalónál egyszerre két különböző vegyi anyag tekintetében is fokozott expozíciót mutattak ki

7. TANÁCSADÁS TAPASZTALATAI, JELLEMZŐ TÉMAKÖREI

7.1. Számadatok

A Vármegyei és Fővárosi Kormányhivatalok munkavédelmi ellenőrzést végző kormánytisztviselői részéről 2024. I. félévben összesen 500 esetben történt információnyújtás, mely során 621 problémára kaptak választ az érdeklődők. 2023. év azonos időszakában 1 065 db tanácsadás során 1 231 db kérdés került megválaszolásra. Továbbra is telefonon történik a legtöbb tanácsadás.

A tanácsadások vármegyei eloszlását tartalmazza a 7. számú táblázat.

7. számú táblázat

Vármegyei Munkavédelmi Hatóságok	Tanácsadások száma (db)	Kérdések száma (db)	Tanácsadás módja (db)		
			Telefon	Levél/ e-mail	Személyes
Főváros	249	251	230	17	2
Baranya	7	11	1	6	0
Bács-Kiskun	0	0	0	0	0
Békés	4	11	0	2	2
Borsod-Abaúj-Zemplén	21	43	5	1	15
Csongrád-Csanád	3	9	2	1	0
Fejér	6	8	0	5	1
Győr-Moson-Sopron	11	20	11	0	0
Hajdú	12	36	9	2	1
Heves	55	65	52	0	3
Komárom-Esztergom	8	12	0	8	0
Nógrád	12	12	0	1	11
Pest	10	12	3	7	0
Somogy	9	17	7	2	0
Szabolcs-Szatmár-Bereg	29	29	23	0	6
Jász-Nagykun-Szolnok	11	16	8	3	0
Tolna	1	1	0	1	0
Vas	8	23	3	4	1
Veszprém	0	0	0	0	0
Zala	44	45	43	0	1
Összesen	500	621	397	60	43

A Nemzetgazdasági Minisztérium Munkavédelmi Irányítási Főosztályához 2024. I. félévben 857 (db) megkeresés érkezett, ebből 674 fő telefonon, 183 fő e-mailben illetve levélben érdeklődött, személyes tanácsadásra nem került sor. A tájékoztatások során összesen 1307 kérdést választottak meg munkatársaink. (8. számú táblázat)

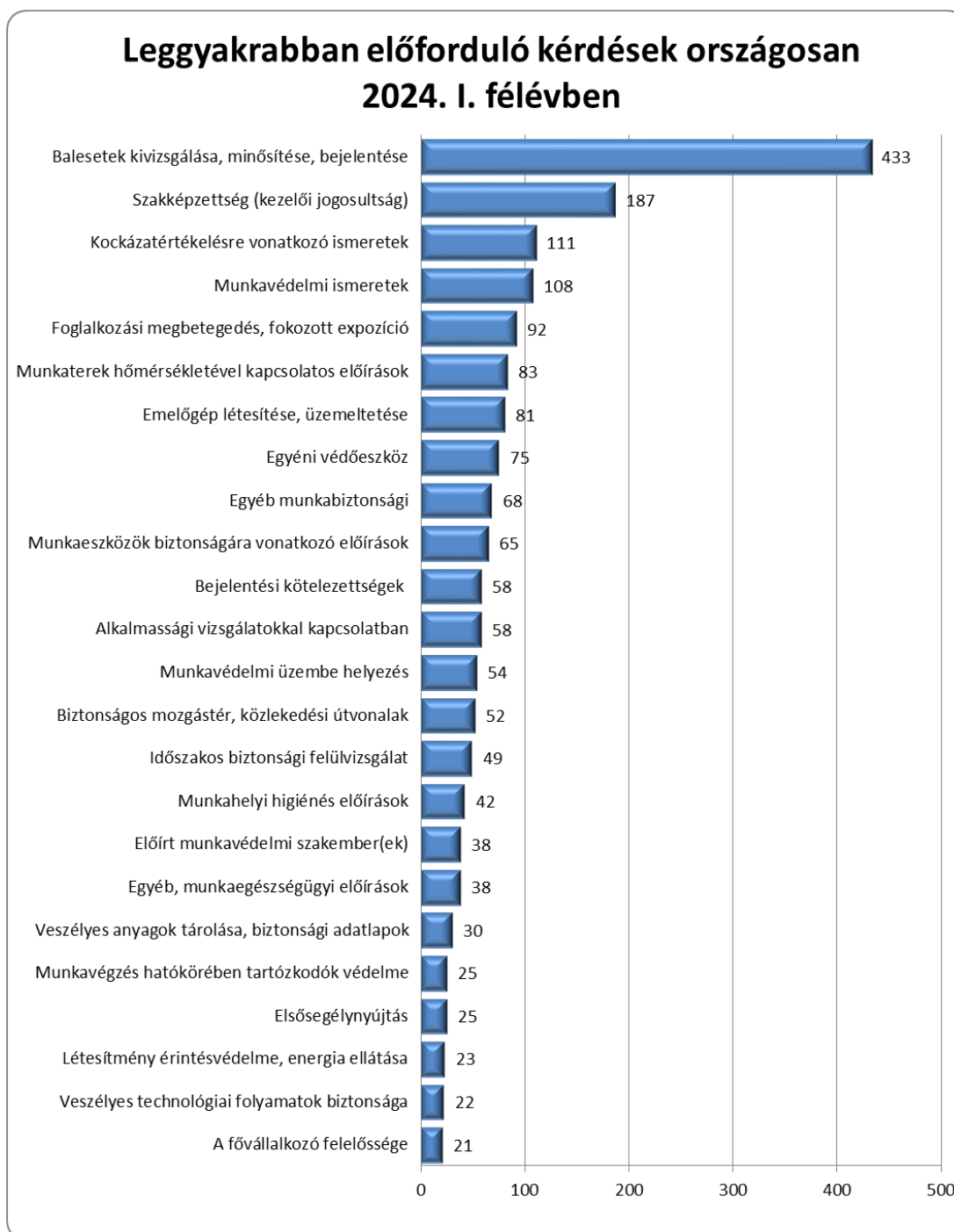
8. számú táblázat

Munkavédelmi Irányítási Főosztály	Megkeresések	Kérdések
Telefonos	674	976
Írásos (e-mail, levél)	183	331
Személyes	0	0
Összesen:	857	1307

2024. I. félévben, munkabiztonság területén a legtöbb kérdés a munkahelyen történt balesetek kivizsgálásával, a baleseti események minősítésével, illetve a szakképzettség (kezelői jogosultság) témakörében merült fel.

Jelentős volt az érdeklődés a kockázatértékelésre vonatkozó ismeretek, illetve a munkavédelmi ismeretek témakörében is. Számos kérdés érkezett a foglalkozási megbetegedés és/vagy fokozott expozíció kivizsgálásával, bejelentésével kapcsolatban, valamint munkaterek hőmérsékletével összefüggő előírásokat érintően. A kérdésekkel kapcsolatos szám adatok a 12. számú ábrán láthatóak.

12. számú ábra

7.2. Munkavédelmi fórumok

A kormányhivatalok munkavédelmi hatóságai 2024. I. félévben 19 alkalommal tartottak nyílt napot (8 esetben saját szervezésben, 11 esetben közös szervezésben).

8. EGYÉB TAPASZTALATOK

8.1. Az ellenőrzések fogadtatásával kapcsolatos tapasztalatok (munkáltatók, munkavállalók)

Általánosságban elmondható, hogy a munkáltatók az ellenőrzések során együttműködőek voltak, és a munkáltatói együttműködés a munkavállalók ellenőrzést segítő magatartásában is megnyilvánult. Az ellenőrzésekhez való pozitív hozzáállás jellemzően azoknál a munkáltatóknál tapasztalható, amelyek fontosnak tartják a munkavállalók egészségének és biztonságának védelmét, és ennek érdekében a hatósági ellenőrzésektől függetlenül is hatékony intézkedéseket tesznek.

A tevékenységüket szabálytalanul, a munkavédelmi előírások figyelmen kívül hagyásával végző munkáltatók esetében gyakrabban fordulnak elő a hatósági ellenőrzés meghíúsítására irányuló törekvések. Ennek tipikus formái a nem szervezett munkavégzés keretében történő foglalkoztatásra történő hivatkozás (pl. a munkavégzés rokon, baráti segítséggel, illetve ellenszolgáltatás nélkül történik), továbbá a munkáltató személyének beazonosíthatatlanságára való törekvés. Utóbbi esetben a munkavállalók – a kapott téves, vagy elégtelen információk alapján - a ténylegestől eltérő céget, vagy magánszemélyt neveznek meg munkáltatóként, esetleg természetes személy foglalkoztatójuknak csak a keresztnévét, vagy becenevét ismerik. Az előzőek rendszerint nem telepített munkahelyeken (építőipar, mezőgazdaság) fordulnak elő. Telepített munkahelyeken legtöbbször a balesetveszélyes munkaeszközök használaton kívüli állapotát próbálják meg elhíttetni az ellenőrzést végző kormánytisztviselőkkel még olyan esetekben is, amikor az érintett gép a villamos hálózatra van csatlakoztatva és bármikor működésbe hozható.

8.2. Társhatósági közös ellenőrzések tapasztalatai

A társhatóságok közül leggyakrabban a foglalkoztatás-felügyeleti hatósággal, valamint a rendőrséggel (balesetvizsgálat során) történt közös ellenőrzés. Több esetben vettek részt a katasztrófavédelmi hatóság felkérésére közös ellenőrzéseken, illetve végeztek közös ellenőrzéseket más hatóságokkal, pl. népegészségügyi, környezetvédelmi.

2024. I. félévben lefolytatott közös ellenőrzések tapasztalatai alapján elmondható, hogy az ellenőrzésben részt vett hatóságok között az együttműködés jó volt, a hatóságok egymás munkáját kiegészítve, egymást segítve dolgoztak.

A társhatósági ellenőrzésre egyrészt akkor került sor, ha a helyszíni ellenőrzés jellege, irányultsága azt indokolta, illetve ha más hatóságok igényelték a munkavédelmi hatóság ellenőrzését.

A munkavédelmi hatóságok beszámolóí szerint a társhatósági együttműködések hatékonyan zajlottak. Nehézséget egyedül az ellenőrzések lefolytatásához szükséges időtartamok jelentős eltérése, illetve egyes hatóságok esetében (pl. katasztrófavédelmi hatóság, élelmiszerlánc-biztonsági hatóság) az ellenőrzések előzetes bejelentése okozott. A közös ellenőrzések időpontjának más hatóságok általi előzetes bejelentése a munkavédelmi hatósági ellenőrzés hatékonyságát csökkentheti.

8.3. A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok megoszlása 2024. I. félévben

A társhatóságok közreműködésével 2024. I. félévben 735 munkavédelmi ellenőrzés zajlott, mely összesen 599 ügyet jelent. A társhatóságokkal végzett ellenőrzés az összes ellenőrzés 10,30%-a volt.

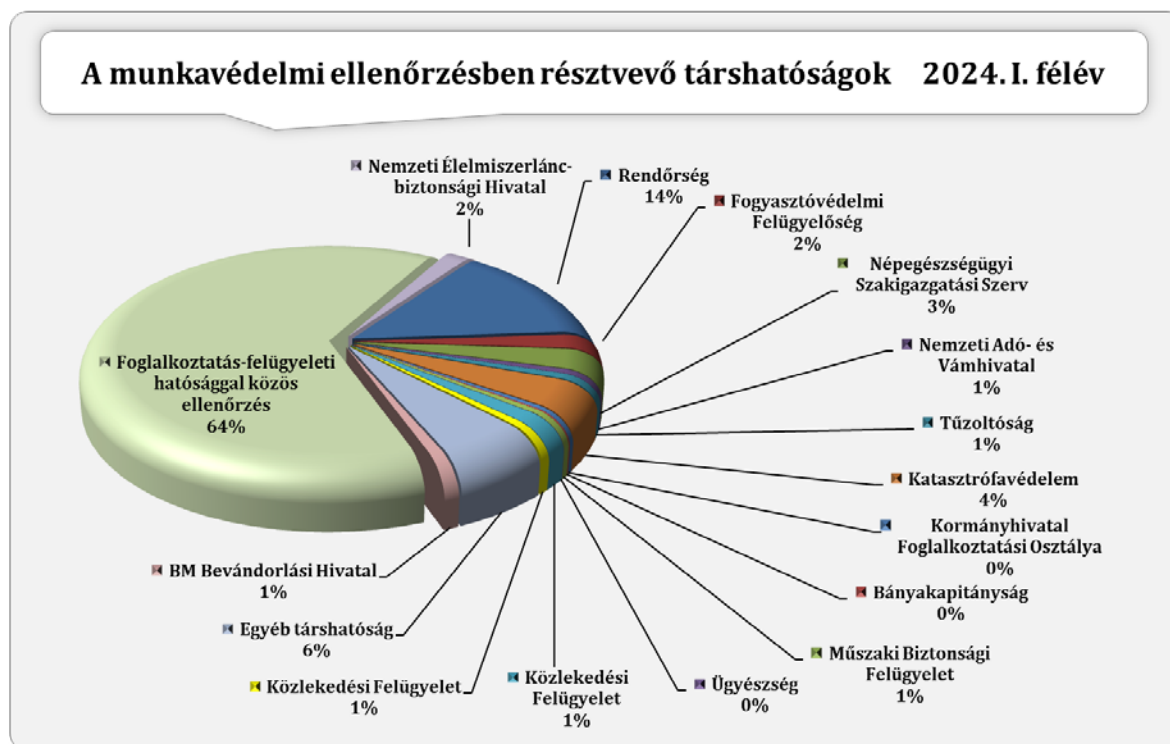
A legnagyobb arányban a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság vett részt a közös ellenőrzéseken, ezen túl leggyakrabban a rendészeti szervek működtek közre.

A munkavédelmi hatóság a rendőrség segítségét rendszerint olyan munkáltatók vonatkozásában, olyan munkavégzési helyszínek ellenőrzésénél kérte, ahol a hely jellege azt megkívánta, illetve ahol korábban a munkáltató meghíúsította az ellenőrzést, vagy jelentős mértékben akadályozta azt.

2024. I. félévben a rendőrséggel közösen, 103 ellenőrzést folytattak le a munkavédelmi hatóság szakügyintézői, a katasztrófavédelmi hatóság, a fogyasztóvédelmi hatóság a népegészségügyi hatóság és az élelmiszerlánc-biztonsági hatóság közreműködésével pedig összesen 81 db vizsgálatot.

A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok megoszlását a 13. számú ábra szemlélteti.

13. számú ábra

A társhatósági együttműködések intenzitása vármegyénként eltérő, mely az alábbiakra vezethető vissza.

A társhatósági együttműködés alapját a kormányhivatalok által végrehajtott Éves Összevont Ellenőrzési Terv képezi, melynek nyomán vármegyénként különbözőképpen kerültek megszervezésre és lebonyolításra a munkavédelmi hatóság társszervekkel közös ellenőrzései.

A társhatósági ellenőrzések vármegyénkénti megoszlását a 14. számú ábra mutatja.

14. számú ábra

Társhatósági ellenőrzések megoszlása vármegyénként 2024. I. félévben

